

การประยุกต์ใช้โปรแกรม XMIND เพื่อการวางแผนกลยุทธ์

โปรแกรม XMIND version 3.0 เป็นโปรแกรม Mind Map Open source ที่ไม่ต้องเสียค่าลิขสิทธิ์ สามารถ download ได้ที่เว็บไซต์ www.xmind.net มีรุ่นที่น่าสนใจคือรุ่น Portable สามารถนำไปใช้งานผ่าน

การเสียบ Handy drive USB โดยไม่ต้องมีการติดตั้งลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม XMIND สามารถนำไปใช้งานได้ทั้งบนระบบปฏิบัติการ Windows และ Mac

XMIND

Idea Mapping Software
introduced by Dr. Prachasan Saenpakdee

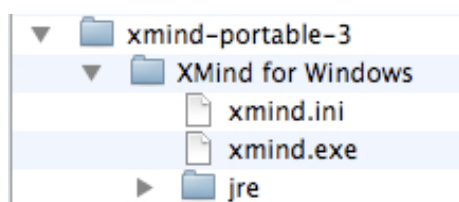
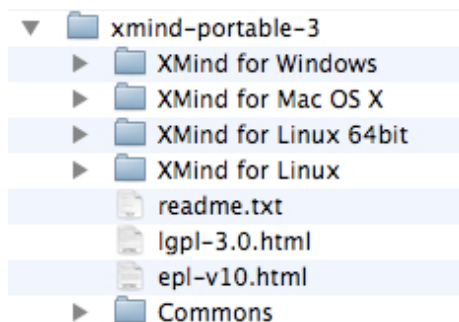
คุณสมบัติที่น่าสนใจ

โปรแกรม XMIND สามารถสร้างภาพความคิด (Visualized Idea) ในรูปแบบต่างๆ ได้หลากหลายประเภท

1. การสร้างแผนที่ความคิด (Mind Map) เพื่อการจัดการความคิด
2. การสร้างแผนผังก้างปลา (Fishbone Diagram) เพื่อการวิเคราะห์ปัจจัย และปัญหา
3. การสร้างผังองค์กร (Organization Chart - Org Chart) ออกแบบผังองค์กร และงาน
4. การสร้างผังการตัดสินใจ (Decision Tree) เพื่อการวิเคราะห์ทางเลือก
5. การสร้างตารางความคิด (Idea spreadsheet)
6. อื่นๆ ตามจินตนาการ (Imagine map)

วิธีการติดตั้งและใช้งานโปรแกรม (Installation program)

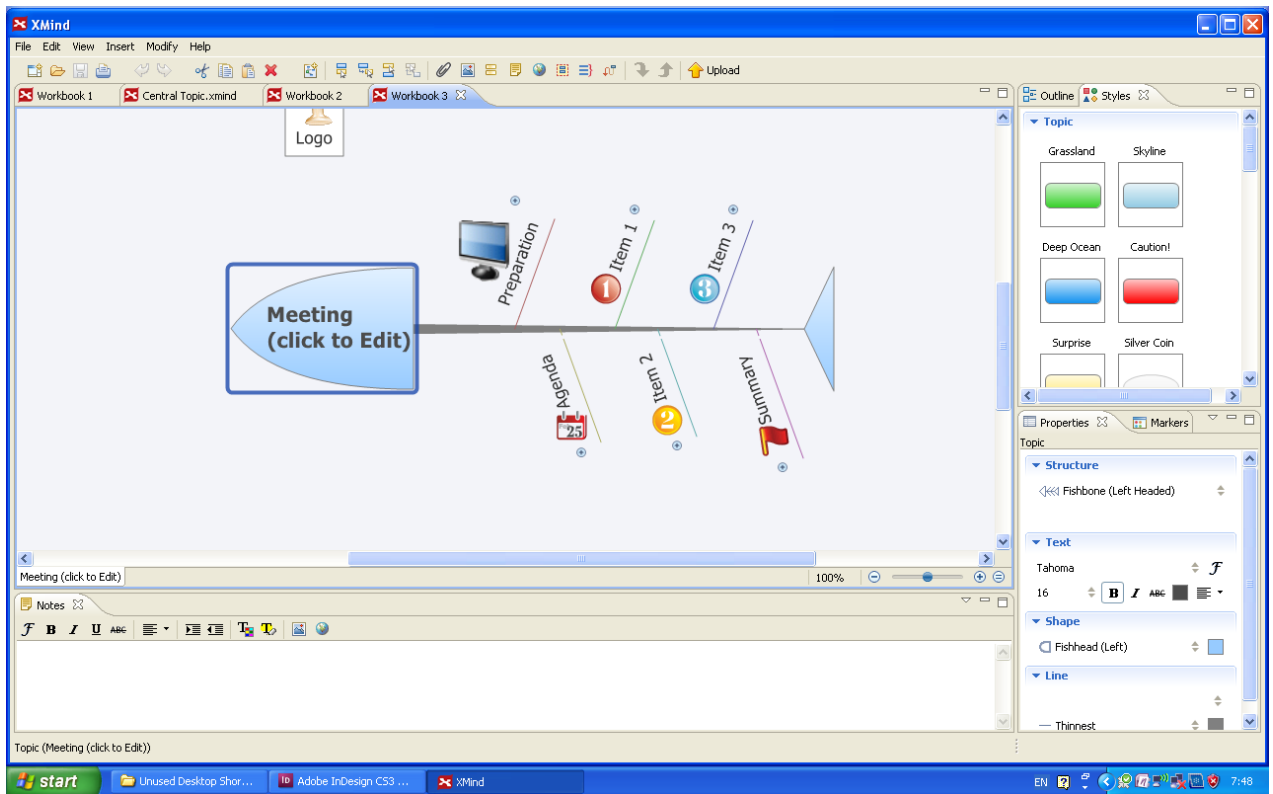
เนื่องจากโปรแกรมรุ่นที่เราใช้งานเป็น XMIND Portable วิธีการติดตั้งจึงเป็นเรื่องง่ายไม่ซับซ้อน เพียงผู้ใช้งาน Copy โฟลเดอร์ XMIND ที่ประกอบด้วย sub-folder ที่ชื่อ Commons และ Xmind for windows ไปไว้บน Desktop ของเครื่องที่ต้องการใช้งาน หรือ Handy drive USB เพียงเท่านี้ก็เป็นการพร้อมจะใช้งาน XMIND เริ่มต้นการใช้งานให้คลิกเข้าไปที่ folder xmind for windows แล้วคลิกที่ตัวโปรแกรม xmind (สีแดงๆ) โปรแกรมก็จะเริ่มคันท่างาน มีหน้าจอแสดงขึ้นดังภาพ (เป็นการแสดงว่าโปรแกรมใช้งานได้ไม่มีปัญหา) หมายเหตุ : โปรแกรม XMIND ทำงานได้จะต้องมี Java ช่วยในการทำงาน ซึ่ง Java จะอยู่ใน Folder common เว็บไซต์ สำหรับการ download โปรแกรมอยู่ที่ www.Xmind.net หรือ search จาก key word XMIND

เมื่อเรา Download โปรแกรม Portable มาใช้ครั้งแรกจะได้รุ่นที่ใช้งานกับ Mac OS X, Linux 64bit, Linux มาพร้อม เวลานำไปใช้งานเราเข้าไปสอง Folder คือ Xmind for Windows และ Commons โดยจะต้องสำเนาไปอยู่ใน Folder เดียวกัน (ใช้ชื่ออะไรก็ได้) เวลาจะสั่งให้ทำงานก็ให้ Double click ที่ xmind.exe เพียงเท่านี้เราก็ได้ใช้งานโปรแกรมที่ขอยืมแบบฟรีๆ (Open sources)

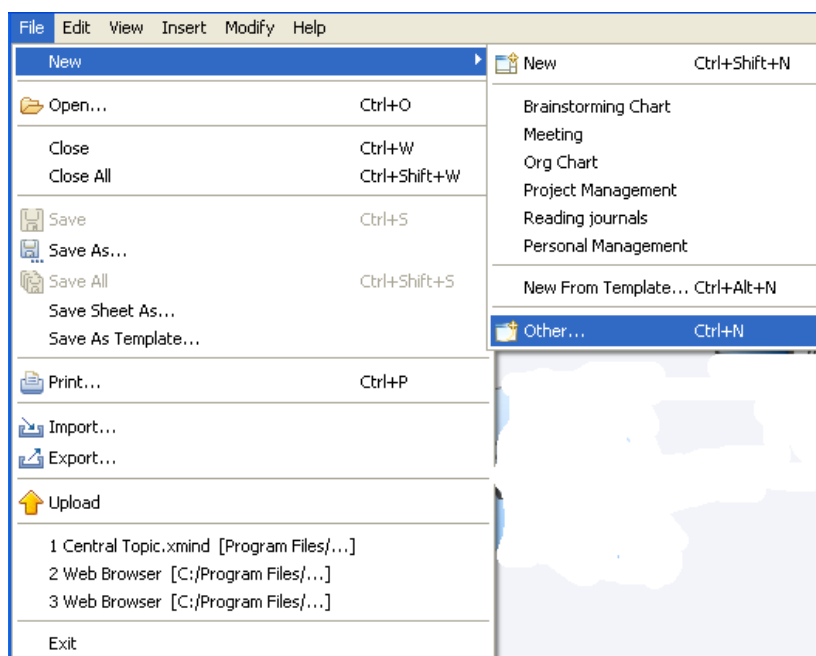
หน้าตาโปรแกรม XMIND

โปรแกรม XMIND version 3.0 รุ่นที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows มีเมนูคำสั่งและปุ่มคำสั่งใช้งานที่ไม่ยุ่งยาก ปัจจุบันยังไม่มีเมนูภาษาไทย (English only)

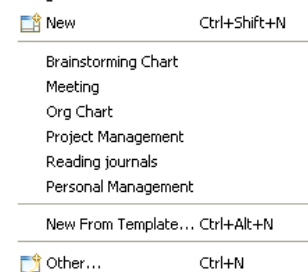

เมนูสำคัญของโปรแกรม XMIND

เมนู File สำหรับการจัดการแฟ้มข้อมูลในรูปแบบต่างๆ (การสร้าง การบันทึก การเปิด การปิด การพิมพ์ การส่ง

ออก และนำเข้าข้อมูล) นอกจากนั้นโปรแกรมยังแสดงชื่อแฟ้มที่มีการใช้งานล่าสุดไว้ส่วนล่างของเมนูด้วย หากเราเลือกสร้างแผนที่แผ่นใหม่จากเมนู File...New... โปรแกรมจะมีให้เราเลือกว่าต้องการจะสร้างงานในรูปแบบใด เป็น Template ให้เลือก

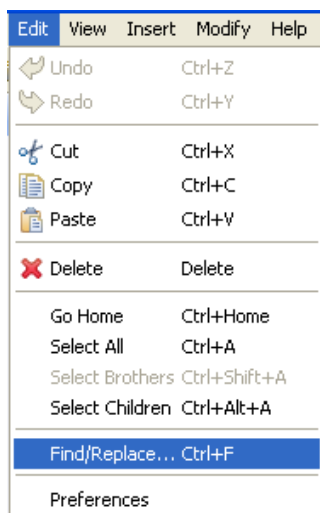

หมายเหตุ : เราสามารถเข้าไป download ตัวอย่าง Mind Map จากเว็บไซต์ www.Xmind.net มาเก็บไว้เพื่อเป็นเอกสารต้นแบบของเราได้ โดยเลือกคำสั่ง New.. Other... หรือ New... From template

เมื่อจะออกจากโปรแกรมก็เลือกคำสั่ง Exit จะเป็นการออกจากโปรแกรมเพื่อเลิกใช้งาน โดยทุกครั้งที่เราออกจากโปรแกรม แล้วยังไม่มีการ Save แฟ้มที่สร้างขึ้นใหม่โปรแกรมจะมีกล่องข้อความถามขึ้นมาให้เรากำหนดชื่อ และ Folder สำหรับการบันทึกแฟ้ม (Save)

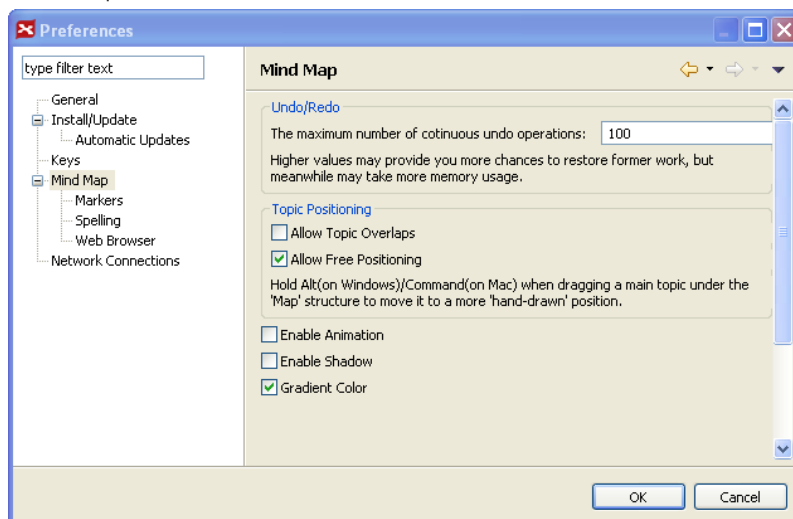
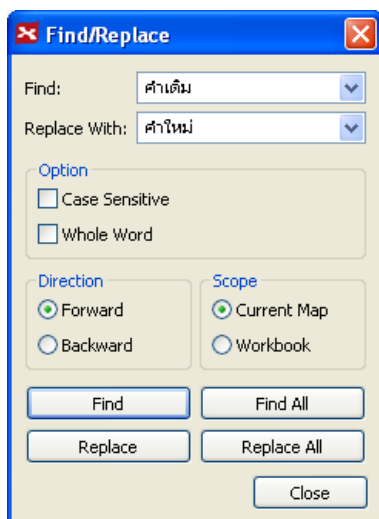
เมนู Edit สำหรับการแก้ไขแผนที่ความคิด

หากต้องการจะแก้ไขส่วนต่างๆ ของแผนที่ความคิดที่เราสร้างขึ้นเช่น การตัด การลบ การย้อนกลับ การเลือกแขนงความคิด การค้นหาคำ การแทนที่คำ เมนู Edit คือเมนูหลักของการทำงาน

- Undo เป็นการยกเลิกสิ่งที่ทำก่อนหน้า เป็นการย้อนกลับกระบวนการ
- Redo กลับไปยังขั้นตอนที่ก่อนการย้อนกลับ
- Cut การตัดแขนงความคิดหรือองค์ประกอบของ แผนที่ทิ้งไป
- Copy การทำสำเนาสิ่งที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้งานที่อื่น
- Paste การวางสิ่งที่สำเนา (Copy) ไว้ก่อนหน้า หรือสิ่งที่ Cut ไว้ก่อนหน้า
- Delete คือการลบทิ้งไปเลย ไม่สามารถนำไป Paste ได้อีก
- Go home เป็นการกลับไปยัง Central Topic และเลื่อนมาอยู่ตรงกลางจอ
- Select All/Brother/Child เป็นการเลือกว่าต้องการเลือกแขนงความคิดระดับใด
- Find/Replace การค้นหาและแทนที่คำที่ต้องการในแผนที่ความคิด

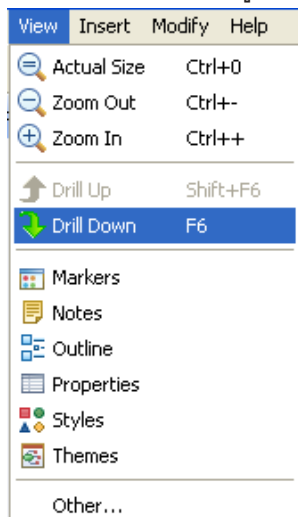
• Preference เข้าไปกำหนดตั้งค่าต่างๆ ของโปรแกรมให้สอดคล้องกับความต้องการในการใช้งาน

หมายเหตุ : การตั้งค่าใน Preference จะมีผลต่อการสร้างแผนที่แผนที่ใหม่ เมื่อกดปุ่ม OK แล้วจะไม่มีผลต่อแผนที่ที่กำลังใช้อยู่ ดังนั้นแนะนำให้ทำการกำหนดค่าต่างๆ ของ Preference ในตอนเริ่มต้นใช้งานโปรแกรม

เมนู View สำหรับการกำหนดมุมมอง

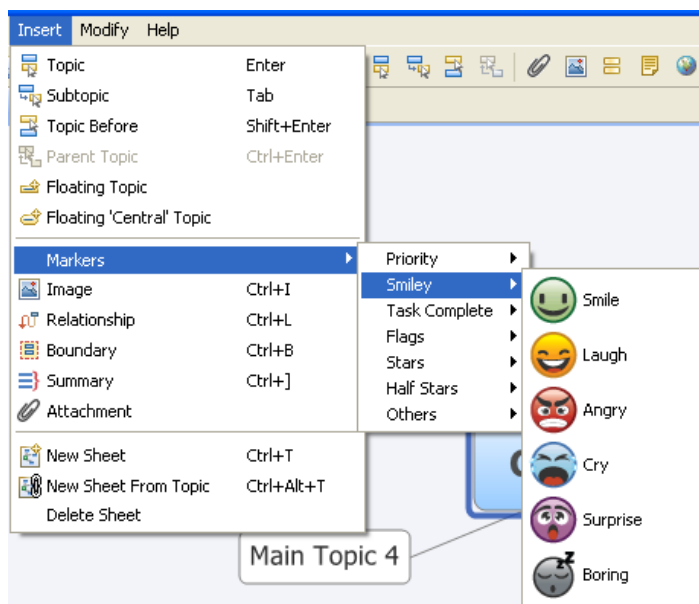
หากต้องการจะให้โปรแกรมแสดงเมนู หรือกล่องคำสั่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนที่ความคิดให้เรา เลือกคำสั่งได้จากเมนู View

- ส่วนแรก Actual Size /Zoom in/Out เป็นการกำหนดขนาดของแผนที่ในการทำงาน ซูมเข้า ออก หรือขนาดจริง
- Drill Up/Down เป็นการเลื่อนตำแหน่งขึ้นลงกรณีแผนที่ที่มีแขนงหลายๆ ชั้น
- Markers กำหนดให้แสดงกล่องสำหรับการ ใส่สัญลักษณ์ Marker
- Notes การแสดงกล่องสำหรับการบันทึก (Note) บนแขนงความคิด
- Outline การแสดงผลในรูปแบบของบรรทัด กรอบแสดงอยู่ด้านขวาบนของจอ
- Properties เป็นการแสดงกล่องคุณสมบัติ การเลือกรูปแบบ พื้นหลัง สี กรอบ
- Style การเลือกรูปแบบสีต่างๆ ของแผนที่
- Theme เลือกที่จะเอาสีสันแบบใด แนวใด • เป็นการแสดงอีกแบบหนึ่ง

เมนู Insert สำหรับการแทรกส่วนประกอบต่างๆ ของแผนที่

หากต้องการแทรกรายละเอียดต่างๆ ลงไปเช่น การ link การฟ่วง เพิ่มข้อมูลต่างๆ ให้มาที่เมนู Insert

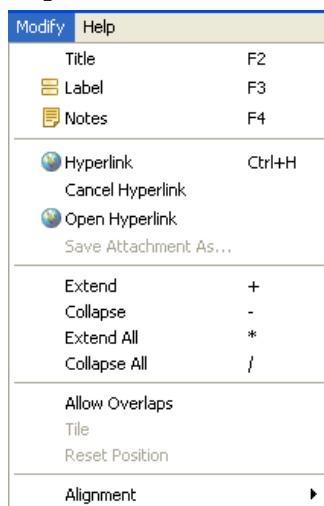

- Topic เป็นการแทรกหัวข้อเพิ่มลงไปในพื้นที่
- Subtopic การแทรกหัวข้อย่อย (กด Tab)
- การแทรกหัวข้อลงไปอยู่หน้าหัวข้อที่เราอยู่ โดยการกดปุ่ม Shift + Enter
- Parent Topic การแทรกหัวข้อลงไปเป็นหัวข้อแม่
- Float topic การแทรกหัวข้อลอยๆ ลงไป
- Float "Central" topic การแทรกหัวข้อลงไปเพื่อเป็น Central หัวข้อใหม่ของแผนที่ โดยในแผนที่การทำงานของ XMIND สามารถมีหลาย Central Topic ได้ในแผ่นเดียว(มีปลาหลายตัว)
- Marker เป็นการเพิ่มภาพ สัญลักษณ์ต่างๆ ลง

ไปในแขนงความคิด เช่น ภาพรูปคนยิ้มหรือหมายเลขต่างๆ รวมทั้งการแสดงความก้าวหน้าของงาน (Task)

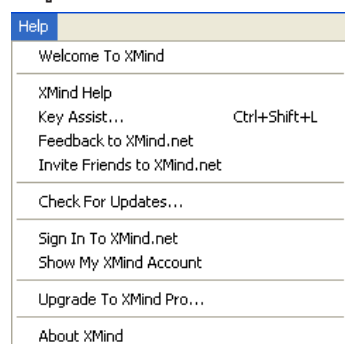
- Image การแทรกรูปภาพลงไปในพื้นที่ เช่น รูปภาพของสมาชิก รูปภาพจากการประชุม
- Relationship การแทรกเส้นความสัมพันธ์ของไประหว่างแขนงความคิด สองหัวข้อ
- Boundary การแทรกเส้นขอบเขตลงไปในพื้นที่ เพื่อล้อมกรอบข้อมูลที่ต้องการเน้นความสำคัญ
- Summary การทำปึกกา แสดงการสรุปรวบแขนงความคิด
- Attachment การฟ่วงเพิ่มเอกสาร เข้าไปกับแขนงความคิดในแผนที่ความคิด
- New Sheet การสร้างแผ่นงานแผ่นใหม่
- New Sheet from Topic Delete Sheet สร้างแผนที่แผ่นใหม่จากหัวข้อที่เราเลือกออกไป

เมนู Modify สำหรับการปรับแต่งแผนที่

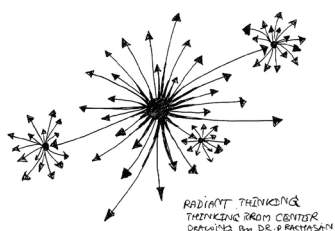

- **Title** การแก้ไขส่วนของ หัวข้อแผนที่ (Title)
- **Label** การแก้ไขส่วนของคำอธิบาย ที่แสดง ณ หัวข้อ (Label)
- **Notes** การแก้ไขส่วนของบันทึก (Notes) ของแขนงความคิด
- **Hyperlink /Cancel Hyperlink/Open Hyperlink** เป็นการจัดการกับการลิงค์ซึ่งเชื่อมโยงไปยังตำแหน่งต่างๆ (URL) และเพิ่มข้อมูล
- **Extend/Collapse/Extend All/Collapse All** เป็นการย่อหรือขยายแขนงความคิด (ปรกติจะหดย่อลงได้ หรือขยายด้วยการคลิกได้)

เมนู Help สำหรับระบบการช่วยเหลือ

- **Key Assist** เป็นระบบช่วยเหลือเรื่องคีย์ในการทำงาน (Keyboard)
- **Help** ระบบช่วยเหลือเกี่ยวกับการทำงานของโปรแกรมทั้งหมด
- อื่นๆ หากมีเวลาก็ติดตามไปตามคำสั่งได้ เช่น การ update โปรแกรม

XMIND Application for Strategic Plan - การประยุกต์ใช้ในการทำแผนกลยุทธ์

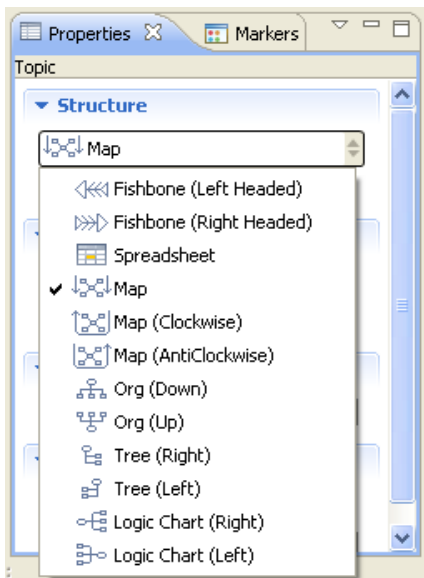
โปรแกรม XMIND จะมีประโยชน์ในการทำแผนกลยุทธ์ในประเด็น และขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผนการจัดการประชุม (Meeting Plan) (Place-Equipment-Medi-Method-Environment-People)
2. การระดมสมอง (Brainstorming) ในการประชุม การค้นหาปัญหา การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน (SWOT)
3. การแสดงภาพรวมปัญหาในรูปแบบของผังก้างปลา (Fishbone Diagram-Ishikawa Diagram)
4. การวิเคราะห์แยกแยะงานในกระบวนการบริหารและวางแผนโครงการ (Work Breakdown Structure - WBS)
5. การออกแบบผังโครงสร้างองค์กร/ทีมงาน/คณะทำงาน (Organization Chart Design - Org Chart)
6. การสร้างผังต้นไม้/ผังการตัดสินใจ (Tree Diagram/Decsion Tree) เพื่อวิเคราะห์ทางเลือก
7. การเขียนประเด็นสรุปรายงานหน้าเดียว (One Page Report - OPR) โดยใช้หลักการ 2D/Spreadsheet
8. การเขียนแผนที่ความคิดเพื่อสรุปการประชุม (Overview Mind Map for Meeting Summary)
9. การประยุกต์ใช้งานอื่นๆ ตามจินตนาการ เช่น การประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์ Competency Dictionary

คำสังที่น่าสนใจและใช้งานหลักๆ ของ XMIND

XMIND มีคำสั่งหลากหลาย แต่ที่สรุปให้จะเป็นคำสั่งสำคัญหลักๆ ของโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานการทำแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan Workshop)

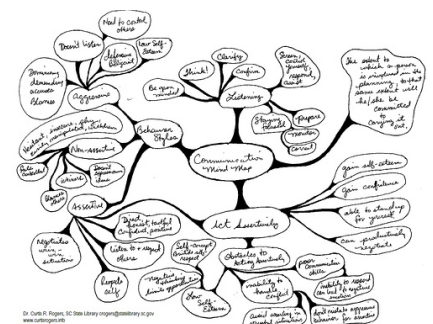
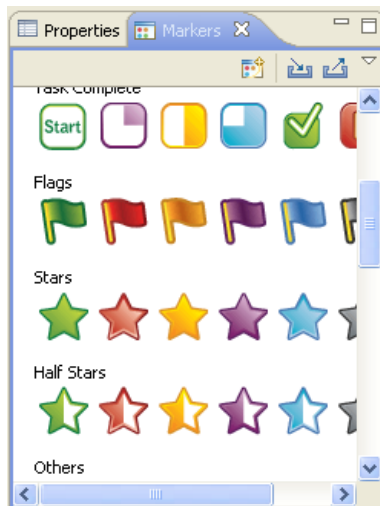
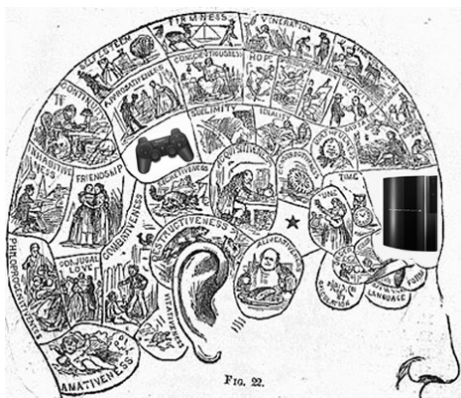
การเปลี่ยนรูปแบบของ Mind Map ไปเป็นแผนที่รูปแบบอื่นๆ (เลือกที่คำสั่ง View Properties) จากนั้นเลือกรูปแบบของแผนที่ที่ต้องการได้ เช่น Mind Map /Fishbone/Org Chart/Tree) ก่อนจะเลือกให้เรากดคลิกที่ Central

Topic ก่อน จากนั้นเลือกรูปแบบที่ต้องการจาก Properties แผนที่ก็จะเปลี่ยนไปในแบบที่เราต้องการ

หมายเหตุ : การทำงานหลักๆ ของ Properties จะขึ้นอยู่กับว่าเราอยู่ในตำแหน่งอะไร เช่น การแก้ไขพื้นหลัง การแก้ไขตัวอักษร การแก้ไขรูปทรง (Shape) ของแขนงความคิด ต้องดูให้ดีๆ เรากดคลิกอะไรอยู่ก่อน จะมีการกำหนด Properties

การใช้งาน Marker : การใช้งาน Marker ทำได้โดยการคลิกที่หัวข้อที่ต้องการ จากนั้นเลือก Marker จากกล่อง จะมีภาพที่เราเลือกไปแสดงที่หัวข้อ (Main topic) ของแผนที่ความคิด

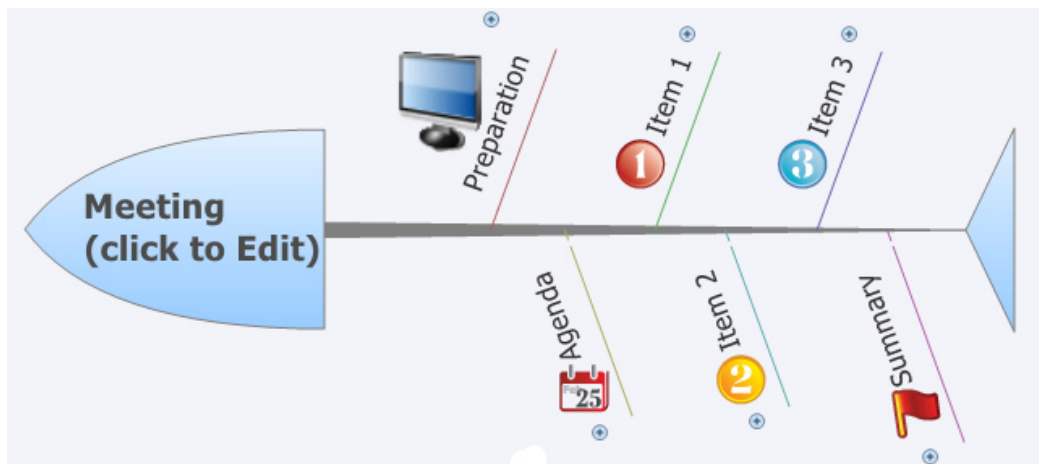
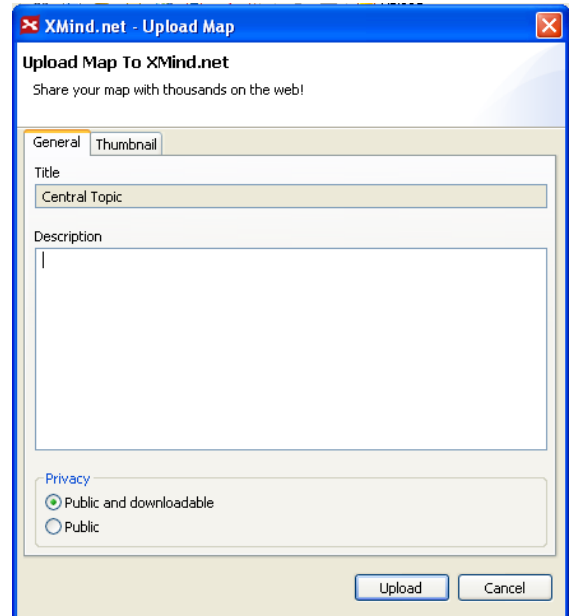
การนำแผนที่ไปใช้งาน (File usage)

โปรแกรม XMIND มีคำสั่งให้เราเลือกนำแผนที่ไปใช้งาน หลากหลายรูปแบบ เช่น เป็นภาพ (Image) ทำได้โดยการไปที่ เมนู File.. Import/Export โดยสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้กับ MindManager Pro 5/6/7/8 และ FreeMind

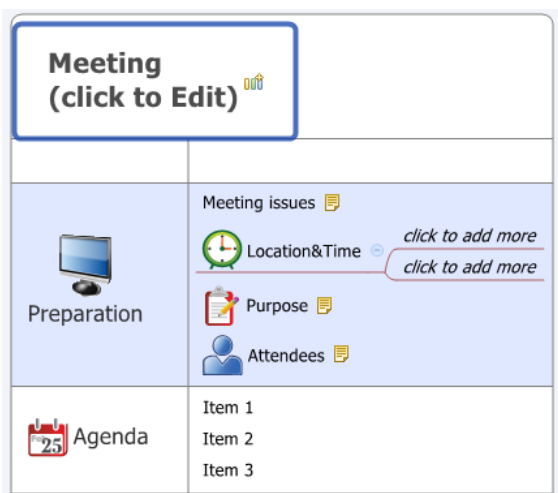
XMIND ได้เตรียม server ไว้เก็บแผนที่ของเราด้วย โดยการส่งผ่าน Upload

ใบงานสำหรับการเรียนรู้โปรแกรม XMIND

1. ใช้ XMIND เขียนภาพรวมปัญหาของหน่วยงาน
2. ใช้ XMIND ระดมสมอง การวิเคราะห์ห้องค้กร (SWOT)
3. ใช้ XMIND สร้างผังก้างปลา ปัญหาของงานเกษัชกรรมของหน่วยงาน งานละตัว
4. ใช้ XMIND สร้างผังองค์กร เพื่อวิเคราะห์ ลักษณะ Job งาน
5. ใช้ XMIND สร้างผังทางเลือก Decsion Tree เพื่อการแสดงทางเลือกของการดำเนินงานโครงการ
6. ให้ Save file และ Export file เป็นภาพ (Image) เพื่อนำไปใช้งานใน MS PowerPoint เพื่อการนำเสนอและทำรูปเล่มแผนกลยุทธ์ (Strategic Plan Report)

การประยุกต์ใช้งานในการประชุม Competency

- การแสดงรายละเอียดของ Competency (Description)
 - การแสดงระดับของ Competency (Level)
 - การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ Competency (mapping)
- คำสั่งหลักที่ใช้งาน คือ การเลือกกำหนด Properties ส่วนของโครงสร้างแผนที่ให้เป็น แบบ Spreadsheet หรือตาราง

